

cada dins de la Col·lecció que sobre la Història de l'edició a Catalunya edita el Gremi d'Editors de Catalunya.

- *12 LLANAS, Manuel.** *L'edició a Catalunya: segles XV a XVII.* Barcelona: Gremi d'Editors de Catalunya, 2002. 350 p.

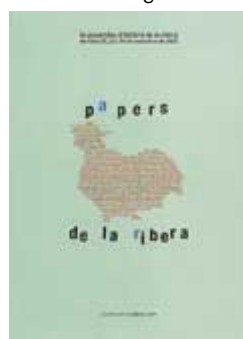
Una publicació magnífica que recorre la història i la tradició de l'edició a Catalunya des del segle XV al segle XVII, a través dels textos més rellevants i dels personatges que els han fet possibles. El recorregut comença en l'època dels incunables fins al llibre barroc. En les seues pàgines trobem impressors, com ara els Mey o el mateix Diego de Gumiel, els quals van tenir una participació important en el desenvolupament de la impremta a València. L'obra conté nombroses il·lustracions que ajuden a entendre millor les diferents explicacions. L'obra forma part d'un vast projecte de publicació de tota la història de l'edició a Catalunya.

- *13 BELTRAN LÓPEZ, Francesc.** *Papers de la Ribera. IX assemblea d'història de la Ribera.* Benifaió, 2002. 78 p.

Francesc Beltran, cronista oficial de Benifaió (Ribera Alta), contribueix amb el present treball al coneixement del passat de la comarca, a partir dels fons locals de Benifaió. El llibre, que recopila també obres sobre la Ribera d'autors de la comarca, i reuneix més de 1.200 referències d'altres obres comarcals, podria ser l'origen d'una bibliografia comarcal futura.

L'obra, una mena de catàleg dels fons relacionats amb la Ribera, i pertanyents a la col·lecció privada de l'autor, es va publicar tot coincidint amb la IX Assemblea d'Història de

la Ribera. La proliferació de treballs i estudis sobre aquesta comarca i la seua escassa difusió donen a aquest tipus de recopilacions bibliogràfiques un valor excepcional.

- *14 LECLANCHE-BOULÉ, Claude.** *Constructivismo en la URSS. Tipografías y fotomontajes.* València, Campgràfic, 2003. 273 p.

Seguint l'amor pels llibres ben fets i pel món de la lletra impresa, l'editorial Campgràfic posa de nou en mans del lector una obra clau sobre tipografia i altres elements de l'art de la impressió. El present treball analitza el constructivisme rus, com un moviment "que va més enllà de l'art" i que es planteja "una concepció diferent del fet artístic en el seu conjunt, on l'artista, l'obrer i l'obra formen un tot abocat a la reconsideració de la societat, conscients del seu potencial transformador". Leblanche analitza aquí la influència de la tipografia en el nou art i recupera la trajectòria d'una sèrie d'artistes influents, "autèntics revolucionaris de la concepció social, amb independència del seu *modus vivendi* artístic". En conjunt, l'obra recull tipografies, colors i fotomuntatges que mantenen avui la seua vigència i són encara punt de referència per als dissenyadors gràfics.

- *15 Laberintos.** *Anuario de estudios sobre los exilios culturales españoles.* Biblioteca Valenciana. València, 2002. 179 p.

La Biblioteca Valenciana ha publicat el primer número de la revista *Laberintos*, dirigida pels professors Manuel Aznar i per Ignacio Soldevila, i que recull estudis i investigacions sobre els exilis culturals en el marc de la història espanyola. El primer número està dedicat mo-

nogràficament a l'escriptor i dramaturg valencià Max Aub, el centenari del qual es commemora enguany, i apareix estructurat en quatre seccions: estudis, assaigs i investigacions; textos i documents i bibliografia. La revista, de periodicitat anual, naix amb l'objectiu d'impulsar els estudis sobre els exilis culturals.

- *16 Cuadernos de Ruedo Ibérico.** París-Barcelona, 1965-1979. Edició facsimil doble disc compacte. Versión Macintosh i Windows. València, Biblioteca Valenciana, Universitat de València, Facsimil Edicions Digital, 2002. 9.000 p. ISBN: 84-931-851-6-7.

José Martínez Guerra-beitia (Villar del Arzobispo, 1921-Madrid, 1986) publicava a París en

1965 el primer número de la col·lecció *Cuadernos de Ruedo Ibérico* (CRI), una revista d'anàlisi i de reflexió que naixia en plena resistència antifranquista, amb pocs mitjans i molta voluntat. Martínez, editor compromés i empresari apassionat, va dur endavant (CRI) paral·lelament a l'editorial Ruedo Ibérico, on van ser publicats desenes de llibres prohibits. Trenta-set anys després de la publicació del primer número, surt en un doble CD-ROM l'edició digital de les quasi deu mil pàgines de la col·lecció íntegra de *Cuadernos*, una edició que omplirà forats bibliogràfics. A més, l'edició digital permet realitzar búsquedes seqüencials en els exemplars, així com la interrogació a text complet. El disc 1 conté *Cuadernos de Ruedo Ibérico* (CRI) número 1 al 63/66 i el disc 2, els suplementes de CRI: entre ells, "Horizonte Español 1966" (dos tomos), "Cuba, una revolución en marcha, 1967", "El Movimiento libertario español: pasado, presente y futuro, 1974" i "CNT, ser o no ser. La crisis de 1976-1979", així com dos estudis previs sobre CRI.

- *17 SIGNO.** *Revista de Historia de la Cultura Escrita.* Alcalá: Universidad de Alcalá, 2002. n.º10. 199 p.